

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
Філологічного факультету
проф. Бунчук Б.І.
_____ 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

Сучасна українська мова (Синтаксис, част. I)

(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна
програма

«Українська мова та література»

Спеціальність

035 Філологія

Галузь знань

03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти

перший бакалаврський

Факультет

філологічний

Мова навчання

українська

Чернівці – 2022

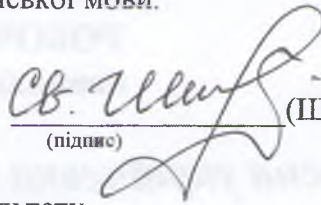
Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська мова (Синтаксис, част. I)» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 6 від «30» червня 2020 р.).

Розробники: КУЛЬБАБСЬКА Олена Валентинівна – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри сучасної української мови.

Робоча
част. I
та літ.
знан.

Затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови.
Протокол № 1 від «30» серпня 2022 року

Завідувач кафедри

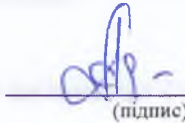
(підпис)

(ШАБАТ-САВКА С. Т.)

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою філологічного факультету.
Протокол № 2 від «5» вересня 2022 року

Голова методичної ради факультету

(підпис)

(АНТОФІЙЧУК А. М.)

(прізвище та ініціали)

Завідувач
факультету

Відомо

Розроблено

Сторінка

Голова

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Усебічне висвітлення актуальних питань сучасного синтаксису спонукає до зосередження уваги академічної спільноти щонайменше на двох основних вимірах цієї проблеми – теоретичному й прикладному. Опис відкритих і прихованих способів фіксації думки в мові на рівні простого двоскладного речення та його трансформацій збагачують нове вчення про речення-висловлення, спрямоване на розкриття національної специфіки оформлення думки в різних типах граматичної організації. У продуктивному аспекті (зміст → форма) речення є багатоаспектною одиницею, семантичну структуру якої виформовують три основні компоненти: сигніфікативний, референтний і прагматичний. Кожний із цих компонентів охоплює низку найважливіших змістових одиниць, використання яких дає змогу мовцеві найбільш повно й чітко представити в тексті свій образ картини світу відповідно до власних комунікативних інтенцій і потенційних можливостей адресата.

Мета обов'язкової освітньої компоненти (цикл професійної підготовки) – навчити студентів першого освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 035 „Філологія”, предметної спеціальності 035.01 „Філологія” (українська мова та література)» з-поміж різноманіття підходів до синтаксичних одиниць різних рівнів – „малого синтаксису” (синтаксем і словосполучень) і „великого синтаксису” (простих і складних речень, надфразних єдностей) як самостійного класу утворень – вирізнити такі теоретичні ідеї та концепції, що найповніше відбивають сучасний стан синтаксичної науки й мають більшу пояснювальну силу; звернути особливу увагу на проблемні питання, що перебувають нині в центрі зацікавлень теоретиків-синтаксистів і отримують неоднозначні розв'язання; допомогти студентам пізнати й осмислити синтаксис у поняттях, які були б спроможні охопити внутрішню єдність синтаксичних одиниць і категорій, ієрархічні відношення між ними.

Процес формування мовленнєвої компетенції студентів під час вивчення синтаксем, словосполучень і простих двоскладних речень потребує розв'язання низки *завдань*, зокрема:

1) дати студентам достатній обсяг знань із синтаксичного ладу української мови, що стала б підґрунтям для формування наукового світогляду майбутніх викладачів-філологів, а також їхніх мовленнєвих умінь і навичок (о с в і т н ь о з м і с т о в и й а с п е к т);

2) навчити майбутніх педагогів-філологів ефективно користуватися синонімічним багатством мовних засобів, сприяючи постійному врізноманітненню граматичної будови мовлення (г р а м а т и к о с т и л і с т и ч н и й а с п е к т);

3) удосконалити навички й уміння студентів-бакалаврів використовувати різні типи простих двоскладних речень у власному мовленні – писемному та усному – та майбутній викладацькій діяльності (к о м у н і к а т и в н о д і я л ь н і с н и й а с п е к т).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є три синтаксичні одиниці, що перебувають в ієрархічній взаємодії: синтаксеми, словосполучення та прості двоскладні речення, – у формально-синтаксичному, семантико-синтаксичному та функційно-стилістичному аспектах.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

2.1. Компетенції:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 13. Здатність розуміти лінгвістику як особливу науку, що вивчає структуру і функціонування мови; володіти знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української мови.

2.2. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями на нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовуючи їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати мови, які передбачені програмою для вивчення, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знайти й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні явища й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

У результаті засвоєння програмового матеріалу студент / студентка повинні:

а) знати:

- фундаментальні поняття, предмет і об'єкт, завдання синтаксису;
- теоретичні відомості про синтаксичні одиниці (елементарні та неелементарні), зокрема, про їхню типологію, будову, семантико-синтаксичні та функційні особливості;
- основні етапи становлення теорії синтаксичних одиниць;
- диференційні ознаки й типи синтаксичних зв'язків на рівні словосполучення, простого і складного речень, надфразної єдності;
- класифікацію семантико-синтаксичних відношень між компонентами кожної синтаксичної одиниці;
- проблемні питання теорії мінімальних синтаксичних одиниць (синтаксем) і словосполучень, простих речень та способи їх розв'язання в сучасному мовознавстві;

- релевантні ознаки словосполучень з огляду на різні підходи й напрями в синтаксичній теорії;

- специфіку структури та семантики простого елементарного речення, що йому притаманна як симетричність, так і асиметричність форми і змісту;

- основні ознаки головних членів речення, їх типи за будовою, способом та морфологічними засобами вираження;

- диференційні ознаки поширювачів (другорядних членів речення), їх види;

- механізми утворення синкретичних членів простого двоскладного речення та критерії їх розмежування;

- правила вживання розділових знаків у простому неускладненому реченні;

б) *уміти*:

- вільно оперувати теоретичними й історичними відомостями, відповідною науковою термінологією в ділянці синтаксем, словосполучень і простих двоскладних речень;

- використовувати набуті знання для аргументації тих чи тих наукових положень у процесі розкриття змісту виучуваного мовного явища;

- орієнтуватися у відмінностях наукових і „шкільних” класифікацій словосполучень і простих двоскладних речень;

- виокремлювати синтаксичні одиниці з тексту, ураховуючи їхні структурно-семантичні та стилістичні особливості;

- аналізувати синтаксичні одиниці різноманітних типів за схемами мовного розбору, визначати їхню будову, семантико-синтаксичну та функційну специфіку;

- правильно вживати прості двоскладні речення в мовленні, беручи до уваги синонімічні можливості українського синтаксису, а також інтонацію та логічний наголос;

- характеризувати стилістичні функції простих двоскладних речень у різностильових текстах;

- обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою пунктуаційних правил, виконувати пунктуаційний розбір простих речень;

- віднаходити й виправляти пунктуаційні помилки на засвоєні правила.

Практичне значення обов'язкового курсу циклу професійної підготовки бакалавра полягає в засвоєнні сучасних теоретичних знань із синтаксису синтаксеми, словосполучення та простого двоскладного речення, що сприятиме підготовці спеціалістів першого рівня вищої освіти до практичної роботи, збагаченню їхнього зв'язного мовлення.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Сучасна українська мова (Синтаксис, част. I)</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	III	VI	5	150	2	44	31	-	-	73	2	іспит
Заочна	III	VI	5	150	2	12	8	-	-	130	-	іспит

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекцій	Змістовий модуль 1. Загальні питання синтаксису. Синтаксема. Словосполучення											
Тема 1. Синтаксис української мови як лінгвістичне вчення та навчальна дисципліна.	2	2	--	-	-	-	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Типологія синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень у словосполученні, реченні та надфразній єдності.	6	4	2	-	-	-	12	-	-	-	-	10
Тема 3. Типологія мінімальних семантико-синтаксичних одиниць у сучасній граматичній теорії.	14	4	4	-	-	6	16	2	2	-	-	10
Тема 4. Словосполучення як значенсва мовна одиниця	12	4	2	-	-	6	16	2	2	-	-	10
Разом за ЗМ1	34	14	8	-	-	12	48	4	4	-	-	40
Теми лекцій	Змістовий модуль 2. Речення як основна одиниця синтаксису											

Тема 1. Просте речення та його релевантні ознаки.	12	4	-	-	2	6	12	2-	-	-	-	10
Тема 2. Комунікативно-прагматичні та структурні типи простих речень у сучасній українській мові.	9	2	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Типи підметів у сучасній синтаксичній класиології.	16	4	2	-	-	10	14	2	2	-	-	10
Тема 4. Структурно-семантичні та класифікаційні ознаки присудка.	18	4	4	-	-	10	19	2	2	-	-	15
Тема 5. Структурні та семантико-синтаксичні особливості поширювачів прислівного типу.	26	8	8	-	-	10	15	-	-	-	-	15
Тема 6. Типологія поширювачів неприслівного типу.	18	4	4	-	-	10	17	2	-	-	-	15
Тема 7. Синкретичні поширювачі речення: до проблеми кваліфікації та синтаксичного аналізу.	17	4	3	-	-	10	15	-	-	-	-	15
Разом за ЗМ 2	114	30	23	-	2	61	102	8	4	-	-	90
Усього годин	150	44	31	-	2	73	150	12	8	-	-	130

3.3. Теми (ключові питання) семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

3.4. Теми (ключові завдання) практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.1	Типологія синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень на рівні словосполучення, різних типів простих і складних речень, надфразної єдності.	2
1.2	Синтаксема як мінімальна синтаксична одиниця. Типологія мінімальних семантико-синтаксичних одиниць у сучасній граматичній теорії.	4
1.3	Словосполучення як значеннєва мовна одиниця. Керування, узгодження, кореляція, власне-прилягання та відмінкове прилягання як типи синтаксичного зв'язку між компонентами словосполучень.	2
2.1	Комунікативно-прагматичні та структурні типи простих речень у сучасній українській мові	2
2.2	Типи підметів у сучасній синтаксичній класиології: однослівні підмети номінативного та інфінітивного типів. Еквіваленти однослівних номінативних підметів. Підмети синтаксично та семантично нерозкладні: визначення, моделі та морфологічні засоби вираження.	2
2.3	Структурно-семантичні та класифікаційні ознаки присудка: 2.3.1 Простий і складений дієслівні присудки у формально-синтаксичній структурі простого речення. 2.3.2 Типи складених іменних присудків у сучасній українській мові. Класифікація зв'язкових компонентів та іменних частин у складеному іменному присудкові.	4
2.4	Структурні та семантико-синтаксичні особливості поширювачів прислівного типу: 2.4.1. Поширювальні члени простого	8

	двоскладного речення. Типологія та морфологічні засоби вираження прислівних поширювачів у структурі простого речення. 2.4.2. Об'єктні прислівні поширювачі в сучасній українській мові: визначення, класифікації та функції. 2.4.3. Структурно-семантичні особливості означальних та апозитивних поширювачів прислівного типу в сучасній українській мові. 2.4.4. Типологія та морфологічні засоби вираження обставинних прислівних поширювачів у структурі простого речення.	
2.5	Типологія поширювачів неприслівного типу: 2.5.1. Детермінанти у структурі простого речення. 2.5.2. Дуплективи як поширювачі неприслівного типу	4
2.6	Синкретичні поширювачі речення: до проблеми кваліфікації та синтаксичного аналізу.	3

3.5. Теми (ключові завдання) лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	
...	

3.6. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми/кількість балів	Кількість годин
1	Змістовий модуль 2. Речення як основна одиниця синтаксису <i>Тема 1. Просте речення та його релевантні ознаки</i>	2
	3.6.1. Науково-дослідні завдання (одне на вибір студента) 1. Підготуйте аналітичну інформацію на одну із запропонованих тем: „Співвідношення об'єктивної і суб'єктивної модальності в реченні”; „Аспекти вивчення речення: <i>формально-синтаксичний, семантико-синтаксичний, комунікативний</i> ”; „Грамматичні категорії в ділянці простого	

речення”.

2. Установіть основні тенденції стилістичного використання простих речень у функційних стилях української мови.

3. З’ясуйте частотність уживання різних типів простих речень у тексті певного стилю (на прикладі одного з жанрів). Наскільки регулярно вони виконують функцію заголовку? У який спосіб прості неелементарні речення уможливають розгортання інформаційно-комунікативного простору тексту? Підготуйте тези доповіді, узагальнивши результати спостережень.

4. Доведіть на конкретних прикладах або спростуйте тезу: *„Мовність” речення виявляється в його здатності бути виражальним засобом мислення і спілкування, тобто виразником основної функції людської мови – комунікативної*” (І. М. Арібжанова).

5. Прокоментуйте твердження: *„Для того щоб бути граматично організованою одиницею мовного спілкування, яка виражає ставлення мовця до дійсності і передає думки, питання чи спонукання, речення повинно мати дві найважливіші ознаки – інтонацію повідомлення і предикативність”* (І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська).

6. Підготуйте огляд наукової літератури з однієї з теоретичних проблем: *„Дефініції синтаксем у сучасному слов’янському мовознавстві”*; *„Лінгвальний статус словосполучення як синтаксичної одиниці”*; *„Парадигматичні та синтагматичні виміри простого речення”*.

7. На матеріалі різножанрових текстів сучасної української газети доведіть, що *„ У результаті мовної еволюції та всезростаючих комунікативних потреб мова перетворилася на досить складну систему більш чи менш синонімічних засобів, так чи так співвіднесених один з одним”* (Л. В. Щерба).

8. Узагальніть чинники, що

	<p>зумовлюють елементарність / неелементарність простих речень.</p> <p>9. З'ясуйте нові тенденції уживання в художньому та публіцистичному стилях. розділових знаків у складних речень (на матеріалі українських часописів).</p> <p>9. З'ясуйте нові тенденції уживання простих речень у художньому та публіцистичному стилях української літературної мови.</p> <p>10. Укладіть термінологічний словник до теми 1, розтлумачивши такі лінгвістичні терміни: <i>синтаксичні одиниці, синтаксичний зв'язок, семантико-синтаксичні відношення, аспекти вивчення синтаксичних одиниць, синтаксема, словосполучення, просте речення, складне речення, надфразна єдність (складне синтаксичне ціле), актуалізація, формально-синтаксична будова простого речення, семантико-синтаксична структура простого речення, тема-рематичне членування простого речення, парадигма простого речення, синтаксична деривація, член речення, підмет, присудок, поширювачі, детермінант, дуплексив, суб'єкт, предикат, об'єкт, актуальне членування.</i></p> <p>Кількість балів – 10.</p>	
	<p>3.6.2. Творча робота (одне на вибір студента / студентки)</p> <p>1. Перекласти українською мовою текст будь-якого функціонального стилю, відтворивши варіантними засобами семантико-синтаксичні відношення між компонентами простого речення.</p> <p>2. Написати коротку замітку на актуальну тему для стінгазети або для блогу, використовуючи прості речення різних комунікативних типів.</p> <p>3. Граматико-стилістичний розбір текстів. Виокремивши елементарні та неелементарні прості речення, з'ясуйте тип ускладнення, охарактеризуйте їх формально-синтаксичні та семантико-синтаксичні особливості. З огляду на тип</p>	

	<p>зв'язного мовлення опишіть їхні стилістичні функції в тексті.</p> <p>4. Здійснити мовний аналіз кореферентних (співвідносних) засобів у творах-першодруках та їхніх перекладах (за вибором студента / студентки).</p> <p>5. Укласти словничок лінгвістичних термінів у ділянці словосполучення та речення, дібраних із мови творів українських письменників (за вибором студента / студентки).</p> <p>6. Написати есеї на запропоновані теми, використовуючи співвідносні у формально-семантичному плані синтаксичні одиниці: „Роль особистості в житті суспільства”; „Я зі своєї землі ніколи не зміг би повітись десь поза світами...” (Гр. Тютюнник); „Які бізнесмени потрібні Україні?”; „Ідеальний співрозмовник, як на мене, – це..”; „Риси духовного обличчя нашого сучасника”; „Скільки ти знаєш мов – стільки разів ти людина”; „Роль води в народних і християнських обрядах”; „Краса і сила природних явищ”; „Здоров'я – найбільше багатство”; „Любуйся калиною, коли цвіте, а дитиною, коли росте” (Нар. тв.).</p> <p>Кількість балів – 10.</p>	
--	--	--

Кількість набраних студентом / студенткою балів множиться на коефіцієнт 0,5.

3.7. Самостійна робота студента / студентки

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальні питання синтаксису. Синтаксема. Словосполучення		
1	<p><i>Тема 3.</i> Типологія мінімальних семантико-синтаксичних одиниць у сучасній граматичній теорії.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Сучасний український синтаксис в іменах. Підготуйте реферативну доповідь про науковий доробок українських граматистів (серед них науковців Чернівецького університету) (персоналія</p>	6

	<p>на вибір бакалавра).</p> <p>2. Напишіть есей (тема на вибір студента / студентки). Випишіть із тексту по 3 синтаксичні одиниці різного типу. Схарактеризуйте вияви синтаксичного зв'язку та семантико-синтаксичні відношення між компонентами словосполучень, простих і складних речень, надфразних єдностей.</p> <p>3. Розберіть 10 різнотипних синтаксем за схемою синтаксичного аналізу.</p> <p><i>Кількість балів – 12.</i></p> <p><i>Форма контролю – доповідь / повідомлення; індивідуальна та групова (у парах і групах) робота.</i></p>	
2	<p><i>Тема 4. Словосполучення як значеннєва мовна одиниця.</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Розберіть 10 різнотипних словосполучень за схемою синтаксичного аналізу.</p> <p>2. Доберіть приклади, що увиразнюють кореферентні відношення словосполучень з іншими типами синтаксичних одиниць.</p> <p>3. <i>Робота в групах.</i> Аналіз морфологічних і семантичних варіантів синтаксем і словосполучень (джерело аналізу на вибір студента / студентки).</p> <p><i>Кількість балів – 12</i></p> <p><i>Форма контролю – реферативна доповідь, колективна робота, практичні, індивідуальні та самостійні завдання.</i></p>	6
Усі теми модулю	Модульна контрольна робота	
Усього за I модуль	Кількість балів – 24	12
Змістовий модуль 2. Речення як основна одиниця синтаксису		
4.	<p><i>Тема 1. Просте речення та його релевантні ознаки.</i></p> <p><i>Завдання:</i></p>	6

	<p>1. Проаналізуйте визначення простого двоскладного речення та його релевантні ознаки, що їх наведено в підручниковій літературі, термінологічних енциклопедіях; порівняйте дібраний теоретичний матеріал зі шкільними підручниками.</p> <p>2. Укладіть лексикографічний профіль базових термінопонять: просте речення, предикативність, модальність, структурна схема речення, парадигма речення, формально-граматичний, семантико=синтаксичний і комунікативний рівні речення..</p> <p><i>Кількість балів – 8</i></p> <p><i>Форма контролю – моніторинг рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальною темою, укладання термінологічного словничка, аналітичний звіт, мультимедійна презентація.</i></p>	
5.	<p><i>Тема 2. Комунікативно-прагматичні та структурні типи простих речень у сучасній українській мові.</i></p> <p><i>Завдання:</i> Напишіть есей (тема на вибір студента / студентки).</p> <p>Схарактеризуйте комунікативно-прагматичні та структурні типи простих речень у сучасній українській мові. Зверніть увагу на стилістичний потенціал варіантних засобів вираження головних членів і поширювачів структурної схеми.</p> <p><i>Кількість балів – 2</i></p> <p><i>Форма контролю – творча діяльність, взаємоконтроль студентів у парах і групах.</i></p>	5
6.	<p><i>Тема 3. Типи підметів у сучасній синтаксичній класиології.</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Опрацюйте рекомендовану літературу до теми „Типи підметів у сучасній синтаксичній класиології”. Укладіть узагальнювальну таблицю „Досягнення та актуальні проблеми дослідження підметів в українській синтаксі”.</p> <p>2. Доберіть завдання для ефективної</p>	10

	<p>організації самостійної та індивідуальної роботи студентів-філологів з теми 3.</p> <p><i>Кількість балів – 4</i></p> <p><i>Форма контролю –</i> робота з таблицею, практичні, індивідуальні та самостійні завдання.</p>	
7.	<p><i>Тема 4.</i> Структурно-семантичні та класифікаційні ознаки присудка.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Розберіть 10 простих двоскладних речень, у яких підмети й присудки мають варіантні засоби вираження.</p> <p>2. Підготуйте мультимедійну презентацію до теми „Структурно-семантичні та класифікаційні ознаки присудка”.</p> <p>3. Укладіть узагальнювальну таблицю (або схему) „Досягнення та актуальні проблеми дослідження підметів в українській синтаксі”.</p> <p><i>Кількість балів – 6</i></p> <p><i>Форма контролю –</i> робота з графічним матеріалом, мультимедійна презентація, робота зі схемою синтаксичного розбору.</p>	10
8.	<p><i>Тема 5.</i> Структурні та семантико-синтаксичні особливості поширювачів прислівного типу.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Робота в групах. Підготуйте проєкт „Традиційне та новітнє вчення про другорядні члени речення”.</p> <p>2. Узагальніть у таблиці морфологізовані та неморфологізовані засоби вираження означальних поширювачів.</p> <p>3. Підготуйте повідомлення „З історії вивчення апозитивних поширювачів структури простого речення”.</p> <p>4. Розпрацюйте алгоритм розмежування обставинних і об’єктних поширювачів.</p> <p><i>Кількість балів – 10</i></p> <p><i>Форма контролю –</i> робота в групах, робота з графічним матеріалом; практичні, індивідуальні та самостійні завдання; розв’язання проблемних і творчих завдань.</p>	10

9.	<p><i>Тема 6. Типологія поширювачів неприслівного типу.</i></p> <p><i>Завдання: Проектна діяльність. Підготуйте виступ і презентацію для участі в інтерактивному колоквіумі «Актуальні проблеми дослідження неприслівних поширювачів у структурі простого двоскладного речення».</i></p> <p><i>Кількість балів – 4</i></p> <p><i>Форма контролю – презентація проєкту, – діагностика результатів самостійної роботи.</i></p>	10
10.	<p><i>Тема 7. Синкретичні поширювачі речення: до проблеми кваліфікації та синтаксичного аналізу.</i></p> <p><i>Завдання: Унаочніть у таблиці способи розієжування синкретичних членів речення.</i></p> <p><i>Кількість балів – 2</i></p> <p><i>Форма контролю – взаємоконтроль студентів у парах і групах; самоконтроль; тестові завдання.</i></p>	10
Усі теми модулю	<i>Модульна контрольна робота</i>	
Усього за II модуль	<i>Кількість балів – 36</i>	61

Кількість набраних студентом / студенткою балів множиться на коефіцієнт 0,5.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Механізм оцінювання результатів навчальної діяльності студентів оприєвнено в засадничих документах Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича – у «Положенні про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», «Положенні про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів» (<https://drive.google.com/file/d/1kHg1Wh84yGmLqTIYdQO0e7m38qCrSmcR/view>).

З-поміж критеріїв контролю й оцінювання навчальних досягнень магістрантів релевантними є:

– систематичність (*основні показники критерію – регулярне відвідування лекцій і практичних занять, вчасне виконання завдань самостійної та індивідуальної робіт, написання модульних контрольних робіт за узгодженим графіком тощо*);

– активність (*основні показники критерію* – ініціативність, творчий підхід, якість підготовки до лекцій і практичних занять, високий / достатній рівень виконання завдань самостійного характеру);

– результативність (*основні показники критерію* – високий / достатній рівень засвоєння теоретичного матеріалу, уміння застосувати сформовані знання на практиці та під час науково-дослідницької роботи).

Система оцінювання знань, умінь і навичок є накопичувальною, тобто складається із суми балів за різними видами здійсненого контролю).

Підсумкова (загальна) оцінка навчальної дисципліни – сума оцінок (балів), одержаних за виконання самостійної роботи, результатів модульного контролю та за виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (за яке студент / студентка може отримати 10 балів за умови наявності менше 35 балів за поточні види практичної / самостійної роботи). Підсумкову оцінку виставляють після вивчення навчальної дисципліни в повному обсязі і «виводять» як суму проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної/самостійної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів.

Політика оцінювання: Роботи, що їх студент / студентка здає з порушенням установлених для академгрупи термінів без поважних причин, оцінюють на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається лише з дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у наукових заходах або програмі подвійного дипломування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн-формі за погодженням із деканом факультету).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт й іспиту заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання рівня та якості знань студентів здійснюємо з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей (як це передбачає диференційований підхід в організації навчального процесу).

„Відмінно” (А) – студент / студентка вільно й у повному обсязі володіє програмовим матеріалом, уміє безпомилково визначити синтаксичні явища сучасної української мови, пояснити їхні граматичні особливості з опертям на шкільну програму та сучасні наукові підходи; вміє аналізувати мовні й позамовні явища, закономірності, порівнює, систематизує, конкретизує їх; робить власні висновки на ґрунті спостережень, моделює мовні та позамовні поняття, закономірності; прогнозує подальший розвиток мовних явищ; переносить раніше вивчені знання та вміння в нову ситуацію; самостійно обирає аспект запропонованої теми, висловлює власну позицію, наводить приклади, аргументи, ілюструє відповідь власними прикладами; володіє нормами української літературної мови; усне та письмове висловлювання студента / студентки вирізняється стильовою виразністю та комунікативною доцільністю. Крім того, слухач курсу старанно виконав усі завдання, запропоновані для самостійного вивчення; виконав ІНДЗ, глибоко розкрив питання підсумкового модуль-контролю.

Загальна сума балів: 90–100.

„Добре” (В) – студент / студентка вільно володіє теоретичним матеріалом курсу, уміє вправно визначити морфологічні та синтаксичні явища сучасної української мови, пояснити їхні граматичні особливості з опертям на шкільну програму та сучасні наукові підходи; обґрунтувати процеси, що відбуваються в синтаксичній системі української мови; вміє аналізувати мовні й позамовні явища, закономірності, порівнює, систематизує, конкретизує їх; робить власні висновки на ґрунті спостережень, моделює мовні та позамовні поняття та закономірності; прогнозує подальший розвиток мовних явищ; переносить раніше вивчені знання і вміння в нову ситуацію; обирає самостійно аспект запропонованої теми, висловлює власну позицію, наводить приклади, аргументи, ілюструє відповідь власними прикладами; володіє нормами української літературної мови; усне та письмове висловлювання студента / студентки вирізняється стильовою виразністю та комунікативною доцільністю. Попри те, під час конкретного аналізу здобувач / здобувачка вищої освіти допускає: 1) незначні неточності, які не впливають на загальний результат; 2) окремі похибки та неточності, які не впливають на загальну стрункість знань і свідчать про розуміння теоретичного і практичного матеріалу. Крім того, слухач курсу частково володіє відповідною науковою термінологією; досить активно готувався до практичних занять; загалом добре опрацював питання самостійного вивчення; розкрив питання підсумкового модуль-контролю.

Загальна сума балів: 80–89.

„Добре” (С) – студент / студентка загалом володіє програмовим матеріалом курсу, уміє визначити морфологічні та синтаксичні явища сучасної української мови, пояснити процеси, що в ній відбуваються; за аналізу мовних й позамовних явищ допускає окремі незначні помилки; моделює мовні та позамовні поняття, явища та закономірності, проте власні висновки на ґрунті спостережень викликають труднощі; не завжди послідовно застосовує раніше засвоєнні знання в новій ситуації; допускає окремі неточності у термінології, окремі похибки та неточності в доборі ілюстративного матеріалу, які не впливають на загальний результат, проте свідчать про часткове розуміння ним теоретичного і практичного матеріалу. Мовлення студента / студентки відзначається деякими порушеннями літературних норм української мови. Крім того, слухач курсу виявляє обізнаність з конкретної теми і те, що він частково засвоїв рекомендовані до кожної теми джерела і спеціальну літературу; розкриває, але не в повному обсязі, питання підсумкового модуль-контролю.

Загальна сума балів: 70-79.

„Задовільно” (D) – студент / студентка досить поверхнево володіє програмовим матеріалом курсу, уміє визначити деякі морфологічні та синтаксичні явища сучасної української мови, але не може пояснити процеси, що в ній відбуваються; за аналізу мовних й позамовних явищ допускає серйозні помилки, неточності у термінології, помилки у доборі ілюстративного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між мовними явищами та здійснювати їх порівняльний аналіз з опорою на шкільну і вишівську навчальні програми; не завжди послідовно застосовує раніше засвоєнні знання в новій ситуації. Мовлення здобувача / здобувачки вищої освіти відзначається порушеннями літературних норм української літературної мови. Загалом студент / студентка володіє мінімальними знаннями, які дають змогу в майбутньому виконувати свої фахові функції, попри те, неповно розкриває спеціальні питання, закономірності, не зовсім точно трактує поняття і терміни. Практичний аналіз тексту виконує взагалі правильно, однак допускає суттєві неточності. Крім того, слухач курсу демонструє фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, які розглядали під час лекцій та роботи на практичних заняттях; обмежується мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури; пасивно поводить себе під час роботи на практичних заняттях, не виявляє належних навичок у ході мовного розбору речень і тексту й бажання до самостійної роботи; частково розкриває питання підсумкового модуль-контролю.

Загальна сума балів: 60–69.

„Задовільно” (E) – студент / студентка поверхнево володіє програмовим матеріалом курсу, здебільшого вміє визначити деякі морфологічні та синтаксичні явища сучасної української мови, але не може пояснити процеси, що в ній відбуваються; аналіз мовних й позамовних явищ викликає труднощі; не вміє застосувати раніше засвоєні знання в новій ситуації; плутається у термінології, допускає грубі помилки у доборі ілюстративного матеріалу, не вміє

встановлювати причиново-наслідкові зв'язки між мовними явищами. Мовлення студента / студентки відзначається грубими порушеннями літературних норм української мови; практичний аналіз мовного матеріалу виконує, однак допускає суттєві неточності і грубі фактичні помилки. Загалом здобувач / здобувачка вищої освіти володіє мінімальними знаннями, які дають змогу в майбутньому виконувати свої фахові функції. Крім того, слухач курсу демонструє фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, що розглядалися під час лекцій та роботи на практичних заняттях; обмежується опосередкованим вивченням програмового матеріалу та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури; пасивно поводить себе на практичних заняттях, не виявляє належних навичок у ході мовного розбору речень і тексту й бажання до самостійної роботи; фрагментарно розуміє питання, що їх винесено на підсумковий модуль-контроль.

Загальна сума балів: 50–59.

„Незадовільно з можливістю перекладання” (F_x) – студент / студентка поверхово володіє програмовим матеріалом курсу, не уміє визначити більшість морфологічних і синтаксичних явищ сучасної української мови, пояснити процеси, що в ній відбуваються; аналіз мовних й позамовних явищ не виконує; не вміє застосувати раніше засвоєні знання в новій ситуації; допускає грубі помилки у доборі ілюстративного матеріалу, не вміє встановлювати причиново-наслідкові зв'язки між мовними явищами; мовлення здобувача / здобувачки вищої освіти відзначається грубими порушеннями літературних норм української мови. Студент / студентка не володіє термінологією, не розуміє значень конкретних теоретичних і практичних питань. Обсяги теоретичних знань і практичних навичок такого учасника / учасниці освітнього процесу не достатні для виконання фахових обов'язків. Крім того, слухач / слухачка курсу не відвідував частину лекційних та практичних занять; пасивно поведив себе на практичних заняттях, не виявив бажання до самостійної роботи; не опрацював рекомендованої літератури, у зв'язку з цим не орієнтується в програмовому матеріалі; не розкрив питання підсумкового модуль-контролю.

Загальна сума балів: 35–49 (з можливістю повторного складання).

„Незадовільно з обов'язковим повторним курсом” (F) – студент / студентка демонструє повне незнання програмового матеріалу; потребує повторного вивчення курсу. Крім того, слухач курсу не відвідував лекційних і практичних занять; не виявив бажання до самостійної роботи, не опрацював рекомендованої літератури, у зв'язку з цим не орієнтуються у виучуваних мовних явищах; не бажав відповідати на поставлені питання під час проведення практичних занять, фактично не засвоїли програму курсу; цілковито не розкрив питання підсумкового модуль-контролю.

Загальна сума балів: 1–34 (з обов'язковим повторним курсом).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2							
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5–T6	T7	40	100
5	5	5	5	5	5	5	10	10	5		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Вид семестрового контролю: модульні контрольні роботи, екзамен.

5. Форми поточного та підсумкового контролю

- під час виконання практичних завдань на модульних контрольних робіт;
- індивідуальна та групова (у парах і групах) робота;
- фронтальне усне опитування, моніторинг рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами;
- бліцопитування;
- письмові самостійні роботи (реферати, есе, доповіді, тези, термінологічні диктанти тощо);
- ведення термінологічного словника;
- практичні, індивідуальні та самостійні завдання;
- робота з діаграмами, графіками, схемами, таблицями;
- розв'язання проблемних і творчих завдань;
- проєктна діяльність;
- взаємоконтроль студентів у парах і групах; самоконтроль;
- тестові завдання;
- оцінювання домашніх завдань;
- діагностика результатів самостійні роботи;
- проведення модульних контрольних робіт.

6. Засоби оцінювання програмних результатів навчання

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями на нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовуючи їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	Методи кооперативного навчання.	Робота в парах / групах.
ПРН 3. Організовувати	Наочні методи	Самоконтроль.

процес свого навчання й самоосвіти.	(спостереження; ілюстрування; демонстрування; відеометоди).	
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	Проблемно-пошукові методи. Самостійна робота. Алгоритмування.	Робота з діаграмами, графіками, схемами, таблицями
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	Практичні методи (вправи різних типів; ситуативне моделювання).	Виконання практичних завдань. Робота з лексикографічними джерелами. Метод «Відкритий мікрофон».
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	Загальнонаукові методи (аналіз; синтез; узагальнення; систематизація; порівняння; конкретизація).	Мультимедійні презентації результатів аналізу специфіки словосполучення та простого речення української мови
ПРН 14. Використовувати мови, які передбачені програмою для вивчення, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	Загальнонаукові методи (аналіз; синтез; узагальнення; систематизація; порівняння; конкретизація). Мозковий штурм. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях.	Індивідуальна та групова (в парах і групах) робота. Написання есеїв на наукові, соціальні та повсякденні теми. Робота з українськомовними паралельними перекладами художніх текстів для встановлення варіантних синтаксичних засобів вираження інформації.
ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	Практичні методи (вправи різних типів; ситуативне моделювання).	Виконання практичних завдань. Синтаксичний розбір словосполучень і простих двоскладних речень за схемою. Тестування.
ПРН 16. Знайти й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	Загальнонаукові методи (аналіз; синтез; узагальнення; систематизація; порівняння; конкретизація).	Конспектування. Аналітичний огляд наукових джерел. Доповідь. Рольове моделювання ситуацій.

<p>ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні явища й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.</p>	<p>Методи формування творчої діяльності (проектна діяльність).</p>	<p>Розпрацювання та мультимедійна презентація проєктів (індивідуальних; командних; дослідницько-творчих тощо). Письмові самостійні роботи (реферати, есе, доповіді, тези тощо).</p>
--	--	---

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1 Базова (основна)

- Арібжанова І.** Сучасна українська мова. Базові поняття синтаксису: навч. посібник. Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2016. 159 с.
- Балко М. В.** Актуальні проблеми теорії словосполучення сучасної української мови : монографія. Дніпропетровськ : Вид-во «Свідлер А. П.», 2014. 349 с.
- Баранник Д. Х., Баранник О. Ю.** Словосполучення : [навч. посібн. з синтаксису української мови]. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2007. 45 с.
- Вихованець І. Р.** Граматика української мови. Синтаксис : [навч. посібник]. К. : Либідь, 1993. 368 с.
- Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Русанівський В. М.** Семантико-синтаксична структура речення : [монографія]. К. : Наук. думка, 1983. 220 с.
- Вінтонів М. О.** Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви : [монографія]. Донецьк : Донецький нац. ун-т, 2013. 327 с.
- Городенська К. Г.** Дери́вація синтаксичних одиниць : [монографія] / Ін-т мовознавства; відп. ред. І. Р. Вихованець. К. : Наук. думка, 1991. 192 с.
- Гуйванюк Н. В.** Формально-семантичні співвідношення в синтаксисі української мови : навч. посібник. Чернівці : Рута, 1994. 72 с.
- Гуйванюк Н. В., Максим'юк О. В.** Нерозкладні компоненти у структурі речення : монографія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. 224 с.
- Дубова О. А.** Другорядні члени речення з синкретичними означально-обставинними ознаками. *Мовознавство*. 1989. № 6. С. 64–69.
- Дудик П. С.** Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення (Просте речення: еквіваленти речення) : [монографія]. К. : Наук. думка, 1973. 288 с.
- Дудик П. С., Прокопчук Л. В.** Синтаксис української мови : підручник. К. : Академія, 2010. 384 с.
- Загнітко А. П.** Теоретична грамати́ка української мови. Синтаксис: монографія / А. П. Загнітко. Донецьк : ДонДУ, 2001. 662 с.
- Загнітко А., Миронова Г.** Синтаксис української мови: теоретико-прикладний аспект. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 225 с.
- Заборна М.** Просте речення. Складні випадки аналізу : навч. посібн. для студ. вищих пед. навч. закл. Тернопіль : Підручники і посібники, 2002. 126 с.

- Іваницька Н. Л.** Член речення як синтаксична категорія речення. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського* : зб. наук. праць / ред. кол. : Н. Л. Іваницька (відп. ред.) та ін. Вінниця : ВДПУ, 2000. Вип. 2. С. 70–73. (Філологія).
- Іваницька Н. І.** Теоретичний синтаксис української мови : посібник для аспірантів, магістрантів, студентів-філологів. Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2002. 168 с. [4] (Актуальні проблеми граматики).
- Єрмоленко С.Я.** Синтаксис і стилістична семантика : монографія. К. : Наук. думка, 1982. 210 с.
- Кадомцева Л. О.** Українська мова: Синтаксис простого речення : [підручник]. К. : Вища шк., Голов. вид-во, 1985. 126 с.
- Каранська М. У.** Синтаксис сучасної української літературної мови : [навч. посібн.]. К. : Либідь, 1995. С. 174–181.
- Ключковський Б. Г.** Прикладка та її лексико-граматична роль. *Українська мова в школі*. 1955. № 6. С. 8–12.
- Кулик Б. М.** Курс сучасної української літературної мови. 2-е вид. Ч. II. К. : Рад. шк., 1965. 283 с.
- Кульбабська О. В.** Вторинна предикація у простому реченні : монографія ; відп. ред. Н. В. Гуйванюк. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. 672 с.
- Кульбабська О. В.** Синтаксичне структурування висловлень крізь призму антропо- та егоцентризму. *Мова та мовлення: фундаментальні парадигми розвитку = Language and Speech: Fundamental Paradigms Development* : колективна монографія / за ред. : Калинюк Т. В., Бондарчук Т. В. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня „Рута”», 2021. С. 141–160.
- Кульбабська О. В., Олійник Л. І.** Варіантність синтаксичних конструкцій в українській літературній мові : монографія. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 304 с.
- Леута О.** Структура і семантика дієслівних речень в українській літературній мові : [монографія]. К. : Такі справи, 2008. 208 с.
- Межов О. Г.** Типологія мінімальних семантико-синтаксичних одиниць : монографія. Луцьк : Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 464 с.
- Меншиков І. І., Попова І. С.** Структура словосполучення в сучасній українській літературній мові : навч. посібник. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2000. 35 с.
- Меншиков І. І., Попова І. С.** Синтаксичні зв'язки слів у сучасній українській літературній мові : навч. посібник. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2001. 89 с.
- Мірченко М. В.** Структура синтаксичних категорій : [монографія]. Вид. 2-ге, переробл. Луцьк : РВВ „Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. 393 с.
- Мірченко М. В.** Сучасна українська літературна мова. Функційний аналіз синтаксичних одиниць та категорій. Теоретико-прагматичний комплекс з синтаксису: навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 200 с.
- Попова І. С.** Фундаментальні категорії метамови українського синтаксису (одиниця, зв'язок, модель) : монографія. Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. 432 с.
- Синтаксис** української мови: на перетині традицій та інновацій. Ніні Василівні Гуйванюк : колективна монографія ; за заг. ред. О. В. Кульбабської. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. 592 с.
- Слинько І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф.** Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. К.: Вища шк., 1994. С. 597–628.
- Степаненко М. І.** Взаємодія формально-граматичної і семантичної валентності в

структурі словосполучення та речення : монографія. К. : Український мовно-інформаційний фонд, 1997. 216 с.

- Сучасна* українська літературна мова: Синтаксис : [підручник] / за заг. ред. І. К. Білодіда. К. : Наук. думка, 1972. С. 387–409.
- Сучасна* українська літературна мова: підручник / за ред. М. Я. Плющ. 7-е вид., стер. Київ: Вища шк., 2009. 430 с.
- Сучасна* українська мова: Синтаксис : [навч. посібн.] / С. П. Бевзенко, Л. П. Литвин, Г. В. Семеренко. К. : Вища шк., 2005. 270 с.
- Сучасна* українська мова: Морфологія. Синтаксис : підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. К. : Знання, 2010. С. 321–327.
- Український* правопис (нова редакція) / АН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови. К. : Наук. думка, 2019. С. 197–256.
- Шульжук К. Ф.* Синтаксис української мови : [підручник]. К. : Академія, 2004. С. 231–248.
- Ющук І. П.* Українська мова : підручник. К. : Либідь, 2006. 640 с.

7.2 Допоміжна

- Бацевич Ф. С.* Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : Академія, 2004. 344 с.
- Безпояско О. К.* Дериваційні відношення між реченням і словосполученням. *Мовознавство*. 1984. № 2. С. 32–37.
- Вихованець І. Р.* Частини мови в семантико-граматичному аспекті : [монографія]. К. : Наук. думка, 1988. 256 с.
- Вихованець І.* Словосполучення на тлі простого ускладненого речення. *Науковий вісник Чернівецького університету* : зб. наук. праць / наук. ред. Н. В. Гуйванюк. Чернівці : Рута, 1999. Вип. 81 : Слов'янська філологія. С. 156–160.
- Вихованець І.* Студії про члени речення: прислівники. *Українська мова*. 2005. № 3. С. 22–26.
- Вихованець І.* Студії про члени речення: приреченневіки. *Українська мова*. 2005. № 2. С. 22–27.
- Вихованець І. Р.* Нариси з функціонального синтаксису української мови : монографія. К. : Либідь, 1992. 224 с.
- Городенська К. Г.* Граматичний словник української мови: Сполучники. К., Херсон : Ін-т укр. мови НАН України, Херсон. держ. ун-т, 2007. 349 с. [2].
- Грозян Н. Ф.* Категорія другорядних членів речення на тлі формально-синтаксичної та семантико-синтаксичної структур речення : автореф. дис. ... доктора філол. наук : 10.02.01 – Українська мова / Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2020. 36 с.
- Гуйванюк Н. В., Кульбабська О. В.* Репрезентація пропозиційних структур на рівні двоскладного речення. *Науковий вісник Чернівецького університету* : зб. наук. праць / наук. ред. Н. В. Гуйванюк. Чернівці : Рута, 1998. Вип. 34 : Слов'янська філологія. С. 141–145.
- Гуйванюк Н. В., Кардашук О. В., Кульбабська О. В.* Українська мова: схеми, таблиці, тести: навч. посібн. Львів : Світ, 2005. 304 с.
- Дудик П. С.* Стилїстика української мови. К. : Академія, 2005. С. 273–278.

- Завальнюк І. Я.** Синтаксичні одиниці в мові української преси початку ХІ століття: функціональний і прагматичний аспекти: монографія. Вінниця: Нова книга, 2010. С. 224–235.
- Загнітко А. П.** Український інфінітив у структурі простого речення: типологія функцій і семантика. *Вісник Львівського університету*: зб. статей / ред. кол. : Т. Ю. Салига. Львів: Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2004. Вип. 34. Ч. I. С. 3–10. (Серія філологічна).
- Загнітко А. П.** Теорія сучасного синтаксису: монографія. Донецьк: ДонНУ, 2006. 378 с.
- Іваницька Н. І.** Нариси з синтаксису української мови. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2011. 183 с.
- Костусяк Н.** Структура міжрівневих категорій сучасної української мови: монографія / Наталія Костусяк. Луцьк: Волинський нац. ун-т, 2012. 452 с.
- Кульбабська О. В., Шатілова Н. О.** Ім'я в науці. Професор Іларіон Слинько: монографічне науково-довідкове видання. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2019. 614 с. (Серія: Історіографія мовознавчої науки на Буковині).
- Мариненко І. О.** Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навч. посібник. Київ, 2021. 279 с.
- Масицька Т. Є.** Граматична структура дієслівної валентності: [монографія]. Луцьк: Вид-во Волин. держ. ун-ту імені Лесі Українки, 1998. 208 с.
- Масицька Т. Є.** Типологія семантико-синтаксичних реченневих залежностей: монографія. Луцьк: ПВД: „Твердиня”, 2016. 416 с.
- Наливайко Ю.** Співвідношення означально-обставинного синкретизму членів речення і підрядних частин. *Лінгвістичні студії*: зб. наук. праць. Донецьк: ДонНУ, 2002. Вип. 10. С. 53–58.
- Пещак М. М.** Комунікативний синтаксис: монографія. К.: Довіра, 2000. 150 с.
- Пономарів О. Д.** Стилїстика сучасної української мови: підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2000. 248 с.
- Селіванова О.** Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
- Українська мова**: [енциклопедія]. К.: Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004.
- Шабат-Савка С. Т.** Категорія комунікативної інтенції в українській мові: [монографія]. Чернівці: „Букрек”, 2014. 412 с.
- Шинкарук В.** Категорії модусу і диктуму у структурі речення: монографія. Чернівці: Рута, 2002. 217 с.
- Шитик Л.** Синхронічна перехідність синтаксичних одиниць в українській мові: монографія. Черкаси: Вид-ець Чабаненко Ю. А., 2014. 474 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Вікіпедія Режим доступу: uk.wikipedia.org/wiki
2. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>).
3. **Кульбабська О.** Робота з перекладними текстами як засіб виформування синтаксичної компетентності студентів-філологів. *Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики: монографія* / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. С. 183–193. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/19644/1/18_Kulbabska.pdf
4. **Кульбабська О.** Категорія двочленності речення як граматична універсалія.

Innovative pathway for the development of modern philological sciences in Ukraine and EU countries : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. P. 493–519. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/207/5737/12017-1>

5. Офіційний сайт української мови. URL:

https://ukrainskamova.com/publ/chinnij_pravopis/sintaksis_i_punktucija/7

7. Сайт електронної бібліотеки «Україніка» НАН України. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgibin/UA/elib.exe>

8. Сайт Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України. URL: <http://www.inmo.org.ua/library.html> 10

9. Сайт Інституту української мови НАН України. URL: <http://www.nas.gov.ua>.

10. Тезаурус з комп'ютерної лексикографії. URL: <http://www.mova.info/Page3.aspx?l1=188&vucid=1>

11. Тезаурус з лінгвістичної термінології. URL: http://www.mova.info/mov_thes.aspx?l1=68